

BESLUT

Fastställande av Solcellstrategi

Ärendet

Ärendet avser fastställande av Solcellstrategi.

Beslutsunderlag

1. Bilaga 1 Solcellstrategi
2. Bilaga 1.1 Genomförandeplan för solcellsinstallation

Förslag till beslut

Styrelsen för Locum AB föreslås föreslå fastighets- och servicenämnden besluta

att fastställa framtagen solcellstrategi inklusive genomförandeplan för solcellsinstallationer, enligt förslag.

Victoria Hörnedal

Verkställande direktör

BESLUT

Informationssäkerhetsklass: K1

Styrelsen för Locum AB

Bakgrund

Region Stockholm har under lång tid tillbaka ett långsiktigt klimatarbete. Under 2025 förväntas Region Stockholms anta en klimathandlingsplan. Planen pekar ut en inriktning och prioriteringar för att nå fullmäktiges mål om klimatneutralitet till år 2035.

En del i Region Stockholms klimatarbete är arbetet med att tillföra ny energi. Genom att producera förnybar energi till Regionens fastighetsbestånd minskar behovet av att tillföra energi till byggnaderna från annan energikälla. Landstingsfastigheter Stockholm (LFS) har sedan ett antal år tillbaka solfångare och solceller installerade i Regionens vårdfastigheter.

I Region Stockholms budget 2024 uppdrogs Regionledningskontoret att identifiera lämpligt tillvägagångssätt för att förse Region Stockholms fastigheter med fler solceller. Under 2024 har Locum utrett förutsättningarna för att öka antalet solcellsanläggningar vid Region Stockholms vårdfastigheter. Dessa förutsättningar sammanställs i framtagna solcellsstrategi.

Överväganden

Den framtagna solcellstrategin för Regions Stockholms vårdfastigheter ska utgöra inriktningen för hur LFS kan öka antal solcellsanläggningar vid Regionens vårdfastigheter.

Bedömningen är att antal solcellsanläggningar kommer att bidra till följande effektmål;

- att öka andel egenproducerad el via solceller
- att minska andelen köpt energi
- att minska Regionens klimatavtryck
- att öka robusthet mot störningar i elförsörjningen
- att minska risken för periodvisa effektbrister i Stockholmsregionen.

Genomförd utredning under 2024 har tagit fram generella riktlinjer avseende bland annat planförutsättningar, bygglovsfrågor, brand- och säkerhetsaspekter, konstruktionsfrågor, elfrågor och övriga tekniska förutsättningar samt kostnadsuppskattningar och samordnings- respektive upphandlingsfrågor.

Arbetet ska ske i tre faser. Faserna ska utreda och sammanställa framtagande av en övergripande förstudie för LFS, förstudie och genomförande för investeringsobjektet solceller Danderyds sjukhus samt lokala förstudier och genomförande per förvaltningsområde. De lokala förstudierna kommer att generera i ett antal investeringsobjekt. Investeringsobjekten ska följa Region Stockholms investeringsprocess och beslut fattas i enlighet med rådande beslutsordning.

För att säkerställa genomförande och uppföljning ska solcellsstrategin beslutas och följas upp fortlöpande av styrelsen i Locum AB och i fastighets- och servicenämnden.

BESLUT

Informationssäkerhetsklass: K1

Styrelsen för Locum AB

Det finns risker och begränsningar som påverkar utbyggnaden av solceller på Regionens vårdbyggnader. Brandsäkerhet är en viktig faktor. Säkerhetsaspekterna i att montera solceller på tak där känslig vård bedrivs, till exempel akutmottagning, IVA, IMA och förlossning ska utredas noggrant. Taksäkerhet för räddningstjänst och lönsamhet i installationen ska beaktas. Tid för eventuell bygglovsansökan, takets skick och samordning med takrenovering är andra faktorer som påverkar utbyggnadstakten. Större installationer tar längre tid att genomföra på grund av projektering och eventuell upphandling. Störning av andra system såsom Raket, elektromagnetisk kompatibilitet (EMC), bländning för helikoptrar, takbärighet, konstruktionskrav och åskskyddssystem är ytterligare aspekter som måste beaktas.

Om solceller placeras på markparkeringar kan antalet parkeringsplatser påverkas.

Ekonomiska konsekvenser

Solcellsstrategin medför i sig inga ekonomiska konsekvenser. Varje enskild tillkommande solcellsanläggning kommer emellertid ianspråkta investeringsutrymme inom Region Stockholm. I första hand föreslås medel från avsatt ram för robusthetshöjande åtgärder i fastigheter och anläggningar om 300 miljoner kronor från Regionstyrelsen. I andra hand kommer medel allokteras ur ramen för ospecificerade fastighetsägarinvesteringar som tilldelas Landstingsfastigheter Stockholm. Inför varje investeringsbeslut kommer en livscykelkostnadsanalys att tas fram för att redovisa återbetalningstiden. Återbetalningstiden bedöms vara en aspekt av flera i beslut om investeringar avseende solcellsinstallationer.

Region Stockholm äger idag via LFS solcellsanläggningar på Huddinge sjukhusområde, Danderyd sjukhus och Södertälje sjukhus. Anläggningarna har en sammanlagd installerad topp effekt som uppgår till mer än 500 kW. Vid denna effekt inträder en annorlunda skattskyldighet. Utredning pågår om vad detta medför för Region Stockholm.

Miljökonsekvenser

Bedömningen är att framtagna solcellstrategin kommer att leda till ett flertal positiva hållbarhetsaspekter. Under rubriken Överväganden beskrivs de mer ingående.

Bilaga 1

Solcellstrategi

locum.

VÄRDEN FÖR VÄRDEN

JLL | VI ÄR EN DEL AV
REGION STOCKHOLM

Innehåll

Solcellstrategi	3
1 Inledning	3
2 Syfte och mål.....	3
3 Principer.....	3
4 Processer.....	4
5 Begränsningar	4
6 Bilagor.....	4

Solcellstrategi

1 Inledning

Region Stockholm har sedan lång tid tillbaka ett långsiktigt klimatarbete. Under 2025 förväntas Region Stockholm anta en klimathandlingsplan. Planen pekar ut en inriktning och prioriteringar för att nå fullmäktiges mål om klimatneutralitet till år 2035.

En del av Region Stockholms klimatarbete är arbete med att utreda och utvärdera lösningar för egenproduktion av ny energi. Genom att producera förnybar energi till Regionens fastighetsbestånd minskar behovet av att tillföra energi till byggnaderna från annan energikälla. Landstingsfastigheter Stockholm (LFS) har sedan ett antal år tillbaka solfångare och solceller installerade i Regionens vårdfastigheter.

I Region Stockholms budget 2024 uppdrogs Regionledningskontoret att identifiera lämpligt tillvägagångssätt för att förse Region Stockholms fastigheter med fler solceller. Under 2024 har Locum utrett förutsättningarna för att öka antalet solcellsanläggningar vid Region Stockholms vårdfastigheter. Dessa förutsättningar sammanställs i framtagna solcellsstrategi.

2 Syfte och mål

Solcellstrategin för Regions Stockholms vårdfastigheter utgör inriktningen för hur LFS kan öka antal solcellsanläggningar vid Regionens vårdfastigheter.

Ett ökat antal solcellsanläggningar kommer att bidra till följande effektmål;

- att öka andel egenproducerad el via solceller
- att minska andelen köpt energi
- att minska Regionens klimatavtryck
- att minska risken för periodvisa effektbrister i Stockholmsregionen.

3 Principer

- Region Stockholm ska äga sina solceller genom lämpligt bolag eller förvaltning inom regionen som elproducent.
- Placering av solceller kan prövas på såväl Regionens juridiska fastigheter som på vårdbyggnadernas tak eller fasad.
- En livscykelkostnadsanalys ska genomföras i samband med investeringar.
- Medel för att genomföra investeringsobjekt avseende solceller ska i första hand äskas ur avsatt ram för robusthetshöjande åtgärder i fastigheter och anläggningar om 300 mnkr från Regionstyrelsen.

4 Processer

Genomförd utredning under 2024 har tagit fram generella riktlinjer avseende bland annat planförutsättningar, bygglovsfrågor, brand- och säkerhetsaspekter, konstruktionsfrågor, elfrågor och övriga tekniska förutsättningar samt kostnadsuppskattningar och samordnings- respektive upphandlingsfrågor.

Arbetet ska ske i tre faser. Faserna ska utreda och sammanställa framtagande av en övergripande förstudie för LFS, förstudie och genomförande för investeringsobjektet solceller Danderyds sjukhus samt lokala förstudier och genomförande per objekt. De lokala förstudierna kommer att generera i ett antal investeringsobjekt. Investeringsobjekten ska följa Region Stockholms investeringsprocess och beslut fattas i enlighet med rådande beslutsordning.

För att säkerställa genomförande och uppföljning ska solcellstrategin beslutas och följas upp fortlöpande av styrelsen i Locum AB och i fastighets- och servicenämnden.

5 Begränsningar

Det finns både risker och begränsningar som kan påverka möjligheten till utbyggnaden av solceller på Regionens vårdbyggnader. Säkerhetsaspekterna i att montera solceller på tak där känslig vård bedrivs, till exempel akutmottagning, IVA, IMA och förlossning ska utredas noggrant. Brandsäkerhet och taksäkerhet för räddningstjänst är ytterligare viktiga faktorer att beakta. Tid för eventuell bygglovsansökan, takets skick och samordning med takrenovering är faktorer som påverkar utbyggnadstakten. Större installationer tar längre tid att genomföra på grund av projektering och upphandling. Elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) måste säkerställas så att störning av andra system såsom till exempel kommunikationssystemet Rakel inte uppstår. Bländningsrisk för helikoptrar, takbärighet, konstruktionskrav och åskskyddssystem är ytterligare aspekter som också måste tas hänsyn till. Utöver detta måste ekonomisk lönsamhet beaktas.

Om solceller placeras på markparkeringar kan antalet parkeringsplatser påverkas.

6 Bilagor

- Bilaga 1: 1 Genomförandeplan för solcellsinstallation

Bilaga 1.1: Genomförandeplan för solcellsinstallation

Fas 1 – Övergripande förstudie

Tidplan: Q2 till Q4 2024

Under denna fas ska en övergripande förstudie att genomföras för att utreda och sammanställa ett tillvägagångssätt för att registrera lämpligt bolag inom regionen som elproducent. Befintliga elavtal är kartlagda i Region Stockholms övergripande arbetet med kategoristyrning. Det finns ett behov att inom Regionens skapa en administrativ lösning för insamling av data, rapportering och deklaration till olika myndigheter. Utifrån tidigare dialog konstaterar Regionledningskontoret och Locum att varje enhet inom Region Stockholms organisationsnummer enskilt ska hantera tillkommande administration som nämns ovan.

Brandkrav och säkerhetsfrågor

Under Q3 2024 ska säkerhetsansvarig, el-specialist och brandspecialist ta fram övergripande brandkrav och säkerhetskrav vid utbyggnad av solceller. Dessa riktlinjer sammanställs i en Anvisning för solceller och kommer att vara styrande för projektledare och konsulter på respektive sjukhus. Dialog och erfarenhetsöverföring pågår med trafikförvaltningen och Västfastigheter.

Vid förändrat användningssätt vid en byggnad, i detta fall ändrad lastförutsättning för taket, ska hänsyn tas till eventuella skärpta krav för den berörda konstruktionsdelen i enlighet med gällande standard. Dagens standard är europeiska konstruktionsstandarder (Eurokoder) med tillhörande nationellt appendix EKS 12. Det innebär att den befintliga takkonstruktionen ska kapacitetsberäknas för dagens skärpta krav på snölast utöver lasten från solcellspanelerna. Snölasten har genom åren ökat och är vanligtvis den avgörande faktorn vid dimensionering av takkonstruktioner. Hus byggda 1970 och tidigare klarar inte dagens lagkrav för snölast och är därmed svåra att installera solceller på utan att förstärka taket.

Plan- och bygglovsfrågor

Det åligger projektledare att i tidigt skede utreda behov av bygglov. Bygglov kan krävas på detaljplanerade områden eller där det finns områdesbestämmelser. Vid undantag av lovplikt ska en bygganmälan upprättas.

Pilotprojekt på Danderyds sjukhus och uppstart på Huddinge sjukhus

Förstudie med kalkyl på Danderyds sjukhus färdigställs i oktober 2024. Nästa investeringskede planeras i enlighet med investeringsprocessen beslutas under december 2024. Projektering av ramhandling och sammansättning av förfrågningsunderlag beräknas vara klart under Q1 2025. Upphandling och genomförande av totalentreprenad för solcellsinstallation på passande platser beräknas pågå till och med Q1 2026.

Under september 2024 påbörjades en förstudie för solcellsinstallation på Huddinge sjukhusområde.

Fas 2 – Lokala förstudier per sjukhusområde

Tidplan: Q4 2024 till Q3 2025

Under denna fas kommer lokala förstudier att genomföras per sjukhusområde. Förslag på placering av solceller tas fram på möjliga ytor på tak och mark. Locum utreder möjligheter att däcka över parkeringsytor samt installera solceller på mark vid en jordbruksfastighet. Vid nybyggnadsplaner för hus tas solceller med i planeringen. Dock är det solcellsanläggningar på befintliga tak som kan skapas snabbast i och med att det är en relativt enkel installation att färdigställa. Projektledare och konsulter på respektive sjukhus får stöd i kommande arbeten genom de, i fas 1 framtagna, generella riktlinjerna samt specialister på berörda områden.

Lokala förstudier redovisas som underlag för kommande investeringsprojekt i enlighet med investeringsprocessen. Inom respektive område redovisas bland annat planförutsättningar, bygglovsfrågor, elfrågor och övriga tekniska förutsättningar samt kostnadsuppskattningar och underlag inför investeringsbeslut. Locum kommer att dra nytta av information som togs fram mellan 2015-2018 då förstudier för solcellsutbyggnader genomfördes på ett antal sjukhus.

Fas 3 – Genomförande av solcellsinstallationer per sjukhusområde

Tidplan: Q2 2025 till Q2 2026

I takt med att lokala förstudier i fas 2 färdigställs kan genomförandet startas vid olika tidpunkter på olika sjukhus. Efter lokala förstudier kan beslut tas om kommande investeringsprojekt på respektive sjukhus. Program- och systemskede beräknas ta cirka 2-4 månader, medan genomförandeskede beräknas ta cirka 4-12 månader. Större anläggningar tar längre tid att färdigställa på grund av större projektering, bygglov och upphandlingstid. Locum planerar att ta fram ett ramavtal för solcellsinstallationer vilket kan förbättra kvalitén på installationerna samt korta ner genomförandetiden.

Genomförandet på Danderyds sjukhus kan startas tidigare då förstudien är klar i oktober 2024 och blir ett pilotprojekt som påbörjas före de andra sjukhusen. Efter förstudie går projektet direkt in i detaljplanering, upphandling och genomförande. Solcellsinstallationen planeras vara färdigställd under Q1 2026.

Organisation – Projektstruktur utbyggnad av solceller

